

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

ВІДНОВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

В умовах сучасної світової економічної інтеграції, важливе значення для розвитку економічного середовища країни має його інвестиційний потенціал. У зв'язку зі зростаючою відкритістю національних економік, діяльність вітчизняних підприємств у сфері зовнішньої торгівлі стає активнішою, сприяючи збільшенню обсягів співпраці з партнерами з-за кордону. Це призводить до збільшення потоку інвестиційних коштів між країнами. Інвестиційний потенціал країни відображає можливості успішного привернення довгострокових інвестиційних внесків, а його реалізація передбачає практичне використання цих можливостей у пріоритетних, нових і перспективних галузях національної економіки [1].

Для України надзвичайно важливим є формування інвестиційного потенціалу під час реабілітації економіки після повномасштабної війни росії проти України. Оскільки інвестиції від зарубіжних партнерів відіграють вирішальну роль у першому етапі відновлення країни, особлива увага має бути приділена реконструкції важливих інфраструктурних галузей. Правильне визначення пріоритетів у залученні інвестицій стане сприятливим фактором для прискореного і інноваційного розвитку України у визначених секторах. В такий спосіб, за допомогою інвестиційного потенціалу, країна зможе ефективно відновитися та забезпечити стабільний прогрес у своєму розвитку [9].

Під час війни в Україні було прийнято ряд рішень щодо податкової реформи з метою підтримки національної економіки, забезпечення фінансової стабільності, збереження можливості функціонування бізнесу та забезпечення працівникам можливості працювати в умовах безпеки. Ці рішення були спрямовані на забезпечення сприятливих умов для функціонування економіки та збереження життєдіяльності країни протягом війни [3]. При цьому все одно критичним є також існування необхідного правового поля для діяльності іноземних інвесторів.

В Україні національне законодавство має визначальне значення для інвестиційної діяльності, регулюючи широкий спектр відносин, пов'язаних з іноземними інвестиціями. Основу правового режиму інвестицій складають такі нормативні акти, як Закони України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [5], «Про інвестиційну діяльність» [6], «Про режим іноземного інвестування» [7], а також законодавчі акти, які регулюють податкові, валютні, банківські, фінансові, митні, земельні питання та нормативно-правові акти у сфері інноваційної діяльності та цінних паперів.

Зважаючи на роль національного інвестиційного законодавства у контексті взаємодії з міжнародним правом, важливо зазначити, що

національні нормативно-правові акти значно впливають на міжнародне інвестиційне право шляхом забезпечення реалізації його положень через внутрішній правовий механізм. Національне законодавство при цьому, окрім регулювання іноземного інвестування, також уточнює і встановлює необхідність виконання укладених Україною міжнародних угод у сфері інвестиційної діяльності.

Важливим елементом залучення іноземних інвестицій в економіку України є створення належного правового поля для захисту інвесторів, а також створення належного інвестиційного клімату в державі.

У цій сфері в Україні існує значна кількість проблем, які перешкоджають залученню інвестицій та, як наслідок, – будуть сповільнювати післявоєнну відбудову. Серед недоліків правового регулювання слід вказати наступні:

- наявність значної кількості нормативно-правових актів, які одночасно здійснюють регулювання інвестиційної, зовнішньоекономічної, торговельної та інноваційної діяльності;
- наявність валютних обмежень;
- неоднозначність тлумачення певних правових норм, які зумовлюють правові колізії та судові спори;
- відсутність гарантій права власності;
- нестабільність законодавства;
- постійні зміни податкового законодавства, які можуть вплинути на податкове навантаження на інвестора;
- корупційний тиск.

С. Скрипник, О. Процевят, О. Воронова аналізуючи зовнішньоекономічну діяльність під час війни звертають увагу на суттєвий занепад економіки. Подолання такої ситуації, у свою чергу, потребує якісних змін управління зовнішньоекономічною діяльністю [8].

С. В. Онешко, С. В. Башлай, О. Б. Короленко вказують на необхідність удосконалення механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності та прийняття нормативно-правових актів у сфері експортно-імпортної діяльності [3].

Н. М. Покровська аналізує післявоєнну відбудову України, звертаючи окрему увагу підвищенню інвестиційної привабливості. Вчена формує пропозиції, які сприятимуть залученню іноземних інвестицій. Серед них слід виділити наступні:

- підготовка нормативно-правового регулювання стратегічних інвестицій;
- посилення державно-приватного партнерства;
- спрощення процедури реєстрації іноземних інвесторів, зменшення їх податкового навантаження при перевищенні певного обсягу інвестицій
- впровадження реєстру заходів з посилення відповідальності за дискримінацію щодо іноземних інвесторів та корупцію
- підвищення прозорості укладення угод держави та іноземних інвесторів у сфері конкурентної політики [4, с. 41].

Л. В. Новікова, Л. О. Чернишова наголошують на необхідності прийняття уніфікованого акту у сфері інвестування – Інвестиційного

кодексу України. Це зможе чітко структурувати законодавство у сфері інвестування, а також забезпечити контроль за поведінкою інвесторів [2, с. 78].

Звертаючи увагу на успішний досвід цифровізації в Україні вказує ще на один напрям щодо залучення іноземних інвестицій. Цифровізація економіки та інвестиційної діяльності зможе збільшити прозорість в цій сфері, зменшити корупцію та створити комфортні умови для іноземного інвестування. Для післявоєнної відбудови України важливо слідувати найефективнішим крокам, які викликатимуть довіру суспільства та інвесторів.

Разом з цим необхідним є зміцнення судової системи. Це матиме результатом надійний захист інвесторів та зменшення корупційних випадків [10].

В контексті євроінтеграційних рухів України, які почалися ще з 2014 року, необхідно також створити уніфіковане правове середовище, що передбачає адаптацію національного законодавства до права ЄС.

Отже, питання покращення інвестиційної привабливості України постало вже давно. Проте саме війна зумовила необхідність прийняття суттєвих змін у зв'язку з необхідністю відновлення України після катастрофічних збитків, спричинених повномасштабним вторгненням країни-агресора. Необхідність відбудови нашої держави підсвітила недоліки інвестиційного законодавства, серед яких є й відсутність гарантій права власності, наявність валютних обмежень, нестабільність законодавства, несистематизованість нормативно-правових актів у вказаній та суміжних сферах тощо. Лише вирішення зазначених питань сприятиме становленню України як більш привабливої для іноземних інвесторів держави та післявоєнного відновлення економіки країни.

Список використаних джерел:

1. Демішев І. В. До питання інвестиційного потенціалу України під час і після війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-19>
2. Новікова Л. В., Чернишова Л. О. Правові аспекти державного регулювання іноземного інвестування в Україні. *Економіка та суспільство*. 2018. № 16. С. 72–80.
3. Онешко С. В., Башлай С. В., Короленко О. Б. Особливості збереження та підтримання економічного потенціалу України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-4>
4. Покровська Н. М. Концептуальні засади післявоєнного відновлення України, економічні аспекти. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. № 4 (274). DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-274-4-41-47>
5. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XI. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377.
6. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. С. 64.
7. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. С. 80.

8. Скрипник С., Процевят О., Воронова О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47>
9. Чапляк Н. І. Інвестиційна привабливість України: проблеми та шляхи вирішення в сучасних реаліях. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-80>
10. Шуллат О. М. Аспекти поліпшення інвестиційного клімату України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2022. № 1 (59). С. 129–137. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2\(60\).129-137](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2(60).129-137)

Ключові слова: інвестиції, іноземне інвестування, правове регулювання, інвестиційний потенціал, післявоєнна відбудова.

Key words: investment, foreign investment, legal regulation, investment potential, post-war reconstruction.

ПОПОВИЧ ПАВЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права і процесу*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕТИПОВИХ СПОСОБІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогодні, в умовах воєнного стану та боротьби за територіальну цілісність нашої держави, у сфері правовідносин зовнішньоекономічної діяльності (далі ЗЕД) виникло багато тенденцій розвитку напрямків нормативного регулювання виконання договірних зобов'язань по зовнішньоекономічним контрактам, які продиктовані часом.

В першу чергу, для висвітлення даної тематики, необхідно враховувати складність впливу умов воєнного стану на процес регулювання забезпечувальних правовідносин в сфері ЗЕД, в частині дотримання визначеної законодавством письмової форми правочинів та їх реєстрації, які застосовуються при забезпеченні таких зобов'язань, з урахуванням регуляторних норм національного законодавства, Принципів європейського договірної права та Принципів міжнародних комерційних договорів в цілому.

Постановою Кабінету Міністрів України (Далі КМУ) від 24.06.2022 року № 719 (набрала чинності 29.06.2022 року), прийнято ряд регуляторних норм щодо запровадження обмежень вчинення нотаріальних дій в умовах воєнного стану, що не надає резидентам, в повній мірі застосовувати способи забезпечення договірних зобов'язань в сфері ЗЕД та підвищує ризиковість таких відносин.

Атаманенко Максим Сергійович Державна політика детінізації економіки	711
Могил Людмила Сергіївна Щодо проблем законодавчої диференціації повноважень державних органів у сфері регулювання ринку криптовалют	713
Бабалунга Олесь Михайлович Міжнародний комерційний арбітраж та право інтелектуальної власності	717
Клименко Олександр Віталійович Відновлення інвестиційної привабливості у післявоєнний період	719
Попович Павло Олександрович Європейські орієнтири розвитку в Україні правового регулювання нетипових способів забезпечення виконання договірних зобов'язань у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану.	722

СЕКЦІЯ 27

ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Іванійчук Таїсія Юріївна, Дремлюга Ольга Олексіївна Університетський бібліотечний простір і можливості III: протистояння чи взаємодоповнення?	726
Нерубацька Лариса Миколаївна, Опольська Тамара Іванівна, Бень Ангеліна Олександрівна Технології візуалізації в бібліотечному процесі	730
Стефанчишена Тетяна Михайлівна Бібліометричний аналіз публікацій фахівців наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія» з актуальних питань бібліотечної справи (за результатами участі у щорічних науково-практичних конференціях).	734
Фідаєва Тетяна Юріївна, Пахомова Тетяна Олексіївна Роль екскурсійної справи та музеезнавства у системі функціонування закладів вищої освіти України	737
Новітська Ірина Вадимівна, Мельник Надія Володимирівна Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у нових реаліях	740